

ABSTRAKT

Univerzita Karlova

Farmaceutická fakulta v Hradci Králové

Katedra farmakologie a toxikologie

Studentka: Veronika Ackermannová

Školitel: prof. MUDr. Radomír Hrdina, CSc.

Název diplomové práce: Topická a systémová léčba *acne vulgaris*

Acne vulgaris je kožní onemocnění postihující vlasové folikuly a mazové žlázy. Projevuje se zvýšenou tvorbou mazu, nezánětlivými (komedony) a zánětlivými lézemi (papuly, pustuly, noduly, cysty). Vyskytuje se převážně u adolescentů, nicméně může přetrvávat i do dospělosti. Jedná se o multifaktoriální onemocnění, na jehož vzniku má podíl více faktorů (vnitřní a vnější podněty). Mezi hlavní patogenetické faktory patří zvýšená tvorba kožního mazu, hyperkeratóza, osídlení bakteriemi *P. acnes* a přítomný zánět. Pro zvolení správné a účinné terapie je nutné nejprve diagnostikovat daný typ akné, jelikož neexistuje pouze jeden typ. Typů a variant akné je veliké množství, a ačkoliv se projevují podobnými projevy (zásah do folikulů mazových žláz), jejich příčina vzniku se často liší. Neexistuje jednotný systém klasifikace *acne vulgaris* a mezi autory se liší. Někteří dělí *acne vulgaris* podle závažnosti na mírnou, středně závažnou a závažnou formou, jiní na komedonickou, papulopustulózní, nodulocystickou a konglobátní akné. Léčivé přípravky užívané v terapii akné obsahují látky z různých farmakologických skupin a zasahují tak odlišnými mechanismy do patogeneze akné. Na základě typu a závažnosti akné se zvolí taková terapie, která zacílí na příčinu vzniku akné, což povede ke snižování zánětlivých a nezánětlivých lézí a nebude docházet k vytváření nových lézí. U mírné až středně závažné akné obvykle postačí aplikace lokálních léčiv, mezi které patří léčivé přípravky obsahující lokální retinoid, antibiotikum, benzoylperoxid, azelaovou kyselinu a salicylovou kyselinu. U závažných forem akné nebo u projevů neodpovídajících na léčbu lokálními přípravky se volí systémová léčba, která zahrnuje perorální isotretinoin, antibiotikum a u žen hormonální antikoncepci. Léčba akné je dlouhodobá, neboť je potřeba i udržovací terapie.